

NÁRODNÍ
MUZEUM

Ústav pro českou literaturu AV ČR
Institute of Czech Literature of the CAS

KONFERENCE O FENOMÉNU ŽENSKÉHO CESTOVÁNÍ
CONFERENCE ON THE PHENOMENON OF WOMEN'S TRAVEL

ŽENY CESTOVATELKY, ŽENY NA CESTÁCH

Women travellers, women on the move

16.–17. 10. 2024

Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur
Náprstek Museum of Asian, African and American Cultures
Betlémské náměstí 1, Praha 1 | www.nm.cz

S podporou

Generální mediální partner Národního muzea

Hlavní mediální partner Národního muzea

Partneři Národního muzea

PROGRAM

STŘEDA 16. 10.

8:45 – 9:00

Zahájení konference

Prezentace sbírek NpM ve vztahu k ženskému cestovatelství

Ondřej Crhák a Pavla Hubáčková

Národní muzeum

BLOK I. CESTOVATELKY A VĚDECKÉ PODROBOVÁNÍ SVĚTA

moderátorka: Pavla Hubáčková

9:00–9:15

Ida Pfeiffer, genderové stereotypy a žába z Madagaskaru

Veronika Faktorová, Ústav pro českou literaturu AV ČR

9:15–9:30

Maria Sibylla Merian – vědkyně a umělkyně v Surinamu

Karel Stíbrál, Katedra environmentálních studií, Fakulta sociálních studií MU

9:30–9:45

Ve stínu manžela. Růžena Holubová (1865–1958) – život, cesty, „mediální obraz“

Jaromír Tlustý, Státní oblastní archiv v Litoměřicích

9:45–10:00

diskuse

10:00–10:15

„Mnohaleté cedry pohlížely zadumaně do svých stínů...“. F. N. Kolářová a její cesta z Prahy do Pekingu a zpět v letech 1924–1925

Bohuslav Rejzl, Muzeum hlavního města Prahy

10:15–10:30

Margaret Mead: pop-antropologie, nebo profesionalita?

Martin Soukup, Katedra mediálních studií, Fakulta sociálních věd UK

10:30–10:40

diskuse

PAUZA NA KÁVU

BLOK II. ŽENSKÉ CESTOVÁNÍ JAKO EXKLUZIVNÍ PRAXE ELIT

moderátor: Václav Grubhoffer

11:00–11:15

Šlechtična a její vztah k architektuře, umění a přírodě: Britská cesta Vilemíny z Auerspergu v roce 1853

Filip Binder, Historický ústav AV ČR

11:15–11:30

Cesty ze střední Evropy do Egypta pohledem žen – šlechtičen

Lenka Hrdinová, Ústav světových dějin, Filozofická fakulta UK

11:30–11:45

Cesty baronek Dalbergových za uzdravením

Peter Demeter, Ústav věd o umění a kultuře, Filozofická fakulta JU – Dana Marešová, Ústav archivnictví

a PVH, Filozofická fakulta JU

11:45–12:00

diskuse

OBĚD

BLOK III. PŮCENY CESTOVAT?

moderátor: Václav Smyčka

13:00–13:15

Cestování žen v řemeslnickém prostředí – zábava vs. nutnost

Jana Stráníková, Ústav historických věd, Filozofická fakulta UP

13:15–13:30

Herečky Ludvíkovy společnosti v USA

Lenka Křížová, Historický ústav AV ČR

13:30–13:45

Mediating Transcultural Memory Through Lost Stories – regionality, transnationality, and gendered practices in the tours of Pressnitzer female musicians

Nuppu Koivisto, Music Research Institute, University of the Arts, Helsinki – Veronika Kupková, Katedra geografie, Přírodovědecká fakulta UJEP

13:45– 4:00

Feministka první vlny na cestách: příklad Františky Plamínkové

Jitka Gelnarová, Národní muzeum

14:00–14:20

diskuse

PAUZA NA KÁVU

BLOK IV. STŘEDOEVROPSKÁ ŽENSKÁ ZKUŠENOST S CIZÍM PROSTOREM

moderátor: Veronika Faktorová

14:35–14:50

Tři Středoevropany na „divokém“ italském jihu. Cestovatelky Ida Pfeiffer, Anna Řeháková a Hanna Koseová na Sicílii

Václav Grubhoffer, Ústav romanistiky, Filozofická fakulta JU

14:50–15:05

Božena Němcová, Irma Geisslová a Božena Neumannová mezi Maďary

Marta Pató, Filozofická fakulta UPCE

15:05–15:20

Barvy, vůně a skrytá síla Mexika: Lenka Reinerová a její exilová zkušenost

Markéta Křížová, Středisko ibero-amerických studií, Filozofická fakulta UK

15:20–15:35

„Túžba po nových a nových světech v duši člověka je odveká.“ Spisovatelka Hana Gregorová na (zahraničních) cestách

Daniel Hupko, Muzeum mesta Bratislavy

15:35–15:55

diskuse

PAUZA NA KÁVU

BLOK V. ŽENSKÉ CESTOVÁNÍ V TEXTECH I OBRAZECH I

moderátor: Jan Šejbl

16:10–16:25

Jihoslovenské inspirace v cestopisech a beletrii Idy von Reinsberg-Düringsfeld

Zuzana Urválková, Ústav české literatury, Filozofická fakulta MU

16:25–16:40

„Tu rozevřela se krajina...“. Reflexe cest a cestovatelské zkušenosti v ego-dokumentech Sofie Podlipské

Jitka Kohoutová, Katedra historie, Filozofická fakulta UP

16:40–16:55

Reprezentace života Vlasty Kálalové di Lotti v Bagdádu prostřednictvím jejího „cestopisu“ Od Bosporu k Tigridu

Lenka Jungmannová, Ústav pro českou literaturu AV ČR

16:55–17:10

„Dľa kommanda a programu vopred ustáleného“ – Terézia Vansová na ceste po Dolnej zemi

Jana Piroščáková, Ústav slovenskej literatúry SAV

17:10–17:30

diskuse

18:00

Doprovodný program konference

Nikdy zpět!

Časopis Divadelní revue zve na Expedici na severní pól. Premiéra.

Historický interiér knihovny Náprstkova muzea

ČTVRTEK 17. 10.

BLOK I. VYMEZOVÁNÍ EXOTIKY A (ŽENSKÁ) KOLONIÁLNÍ PERSPEKTIVA

moderátor: Ondřej Crhák

9:00 – 9:15

Hranice ženskosti. Gender a rasa v úvahách střeoevropských cestovatelek předbřeznové doby

Václav Smyčka, Ústav pro českou literaturu AV ČR

9:15–9:30

První ženy cestovatelky v amerických sbírkách Náprstkova muzea

Tereza Melicharová, Národní muzeum

9:30–9:45

Z perspektivy žen. Mimoevropská jinakost v cestopisech, dopisech a denících

Martin Tomášek, Katedra české literatury, Filozofická fakulta OSU – Jan Pezda, Katedra historie, Filozofická fakulta OSU

9:45–10:00

A Decolonial Feminist Examination of the Representation of Helinä Rautavaara

Milla Mátray, Fakulta humanitních studií UK

10:00–10:20

diskuse

PAUZA NA KÁVU

BLOK II. ŽENSKÉ CESTOVÁNÍ MEZI POZNÁVÁNÍM A ZÁBAVOU

moderátorka: Adriana Stříbrná

10:40–10:55

„Glänzende Schneefläche sind nicht mein Sehnen“. Fascinace dálkami v prózách Marie Gabriely Kittlové
Barbora Jánská, Ústav germánských studií, Filozofická fakulta UK

10:55–11:10

Procházka napříč pavilony francouzské společnosti na světových výstavách v Paříži z let 1889 a 1900: Reflexe ženské otázky očima tří zahraničních cestovatelek – žurnalistek z druhé poloviny 19. století
Diana Rodová, Université de Bretagne Occidentale

11:10–11:25

Polish women on the move. From elite travel to individualism

Anna Pigoń, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski – Miloš Řezník, Institut für Europäische Studien und Geschichtswissenschaften, Universität Chemnitz

11:25–11:40

From Travel Journals to the First Polish Guide to the Karkonosze Mountains. Polish Women as Nineteenth-Century Promoters of Tourism in the Karkonosze and Elbe Sandstone Mountains

Ewa Grzęda, Pracownia Badań Humanistycznych nad Problematyką Górską, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski – Maria Kościelniak-Woźniak, Instytut Filologii Polskiej, Uniwersytet Wrocławski

11:40 – 12:00

diskuse

OBĚD

BLOK III. PAVZDORY GENDERU

moderátor: Peter Demeter

13:00 – 13:15

Irena Kalináčová, Miroslava Konkolská a Karin Pavlosková. Tři mořské vlčice
Ondřej Macl, Ústav české literatury a komparatistiky, Filozofická fakulta UK

13:15 – 13:30

Alma Karlin's selves in the mirrors of American and Asian cultural otherness

*Aleksandra Tobiasz, Leibniz Institute of European History in Mainz (IEG),
Julija Ovsec, Ústav pro českou literaturu AV ČR*

13:30 – 13:45

Women's Travelogue by Sofia Yablonska / Emancipace skrze exotiku

Solomiia Khorob, Philological Science, Department of Journalism – Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk – Adéla Mikešová, Ukrajínistika a komparatistika, Filozofická fakulta UK

13:45 – 14:00

Alice Schalek – světoběžnice a feministka

Ralf Pasch, publicista, Berlín

14:00–14:20

diskuse

PAUZA NA KÁVU

BLOK IV. ŽENSKÉ CESTOVÁNÍ V TEXTECH I OBRAZECH II.

moderátorka: Tereza Melicharová

14:35–14:50

S fotoaparátem na cestách. Ženy cestovatelky ve fotosbírce Náprstkova muzea

Jan Šejbl, Národní muzeum

14:50–15:10 (společný příspěvek)

Between Reality and Fiction: Czech Traveller B. M. Eliášová and the 1923 Kanto Earthquake

Lukáš Bruna, Department of Japanese Language and Literature, Jissen Women's University, Tokyo

B. M. Eliášová 'Journey to the Southern Hemisphere' (1925–1926)

Jolana Krejčová, Waseda University, Tokyo

15:10–15:25

Život a výpravy Královny Bess

Marie Michlová, Katedra jazyků a společenských věd, FD ČVUT

15:25–15:40

diskuse

15:40–15:55

Učitelka na cestách – Kamila Spalová

Jiří Martínek, Historický ústav AV ČR

15:55–16:10

Cesty a cestování v ego dokumentech 20. a 30. let 20. století československých cestovatelů

Adéla Jůnová Macková, Masarykův ústav a Archiv AV ČR – Libor Jůn, Archiv Národního muzea

16:10–16:25

Cestovatelky z MacNevenovského paláce

Vanda Marešová, Národní muzeum

16:25–16:45

diskuse